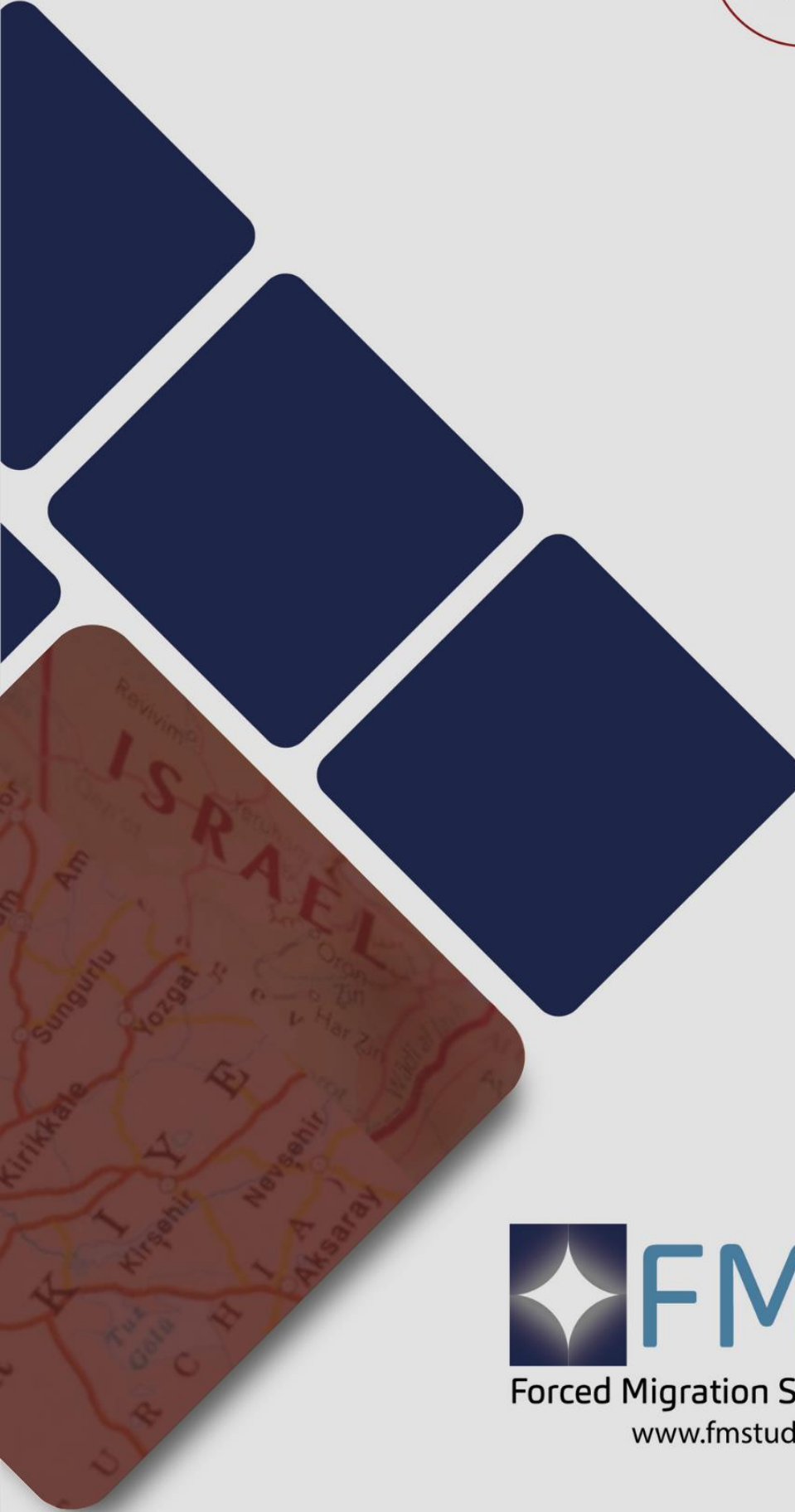

İsrail Saldırganlığı Türkiye Açısından Bir Tehdit Midir?

Av. Samir Altunkaynak

FMSC

Forced Migration Studies Centre

www.fmstudies.org

İsrail Saldırganlığı Türkiye Açısından Bir Tehdit Midir?

Av. Samir Altunkaynak

Zorunlu Göç Çalışmaları Merkezi, Uluslararası Hukuk Araştırmaları Direktörü

<https://fmstudies.org/>

1 Ekim 2024'de TBMM'nin açılış konuşmasını yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan İsrail saldırılarına vurgu yaptığı konuşmasında *"Vadedilmiş topraklar hezeyanıyla hareket eden İsrail yönetiminin, Filistin ve Lübnan'dan sonra gözünü dikeceği yer bizim vatan topraklarımız olacaktır. İsrail saldırılarına Türkiye'yi de içine almaktadır. Vatanımız, milletimiz, bağımsızlığımız için bu devlet terörüne elimizdeki her imkanla karşı duracağız"* dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İsrail'i Türkiye açısından bir güvenlik tehdidi olarak açıklamasından sonra birçok siyasetçi ve konunun uzmanı İsrail'in Türkiye açısından tehdit olup olmadığı konusunda farklı tartışmalarda bulundu. CHP Genel Başkanı Özgür Özel yaptığı bir açıklamada *"Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin derhal bilgilendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Türkiye'de yaşanacaklar noktasında tüm bilinmezlikleri ortaya çıkaracak, tüm spekülasyonları ortadan kaldıracak şekilde bilgilendirme yapmalarını diliyoruz"* çıkışında bulundu. Yapılan tartışmalar üzerine TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, Meclis'in 8 Ekim Salı günü İsrail tehdidine yönelik kapalı bir oturum düzenleneceğini açıkladı. Kurtulmuş, bir canlı yayında *"Terör örgütleri üzerinden Türkiye baskı altına alınmaya çalışılıyor. Biz kimin ne olduğunu hangi adımı niçin attığını çok iyi biliyoruz. Suriye'nin Irak'ın istikrarsızlaştırılmasıdır. Türkiye'nin buna uyanık olması lazım. Türkiye bölgede ayakta kalabilmiş büyük bir ülkedir. Siyaset üstü bir konudur, bu bir milli meseledir. Meclis 8 Ekim Salı günü toplanacak"* dedi.

İsrail Türkiye Açısından Bir Güvenlik Sorunu Mu?

Türkiye açısından bakıldığında İsrail'in tek başına doğrudan Türkiye'ye yönelik askeri bir tehdit oluşturma potansiyelinin zayıf olduğu ifade edilebilir. Türkiye'nin coğrafik büyüklüğü, nüfusu, sahip olduğu askeri teknolojinin yanı sıra askeri ittifakları ve jeopolitik derinliği İsrail'in doğrudan Türkiye ile askeri bir çatışmaya girmekten çekinmesine yol açar. Ancak tehdit ve güvenlik risk analizleri yapılırken, İsrail'in savaşı bölgeye yayma girişimleri, Suriye, Irak ve İran'ın

dahil olacağı kapsamlı çatışmalar, kitlesel göçler, sınır değişikliği, nükleer silah tehditleri, etnik ve mezhepsel çatışmaların sınır değişikliğine yol açması, ABD ve Batı'nın yeni işgal hamleleri gibi birçok bilinmezliğin analiz edilmesi gerekir. Bu bağlamda İsrail saldırganlığının birçok açıdan Türkiye'ye güvenlik riski oluşturduğunun altını çizmek gerekir. Söz konusu riskleri şu şekilde irdelemekte fayda vardır.

- 1- İsrail'in olası Lübnan işgali sırasında Lübnan'da yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına karşı düzenleyeceği her türlü toplu saldırı ve katliam girişimleri Türkiye açısından kabul edilemez nitelikte olacaktır. Lübnan'da yaklaşık 100 bin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bulunmaktadır. Ağırlıklı olarak Beyrut'ta bulunan vatandaşlarımıza karşı İsrail tarafından gerçekleştirilecek katliam saldırısı doğrudan Türkiye'yi etkileyecektir ve Ankara'nın katliamlar karşısında sessiz kalması düşünülemeyecektir.
- 2- İsrail'in Suriye'ye karşı olası kapsamlı hava harekâtı ayrılıkçı güçleri ve terör örgütlerini cesaretlendirecektir. Gazze Savaşı'nın yayılarak İdlib ve kuzey Suriye cephesinin açılması durumunda Suriye'de bulunan askerlerimiz doğrudan sıcak bir çatışmanın içerisine sürüklenebilir. Bu durumda Türk askeri ile İsrail güçlerinin Suriye'de karşı karşıya gelmesi muhtemel senaryolar arasında yer almaktadır. Dolayısıyla İsrail'in kapsamlı Suriye müdahalesi Türkiye açısından bir güvenlik sorununa yol açacaktır.
- 3- İsrail'in olası İran saldırısı tüm bölgeyi sıcak bir çatışmanın içerisine sürükleyecektir. İsrail saldırıları Tahran'ın yanı sıra Tebriz, İsfahan gibi kentleri de kapsayabilir. İsrail saldırılarından kaynaklı İran-Azerbaycan gerginliğinin tırmanması da olasıdır. İsrail'in Azerbaycan'dan istihbarat ve lojistik destek alması durumunda savaşın Azerbaycan Cephesi de açılabilir. Bu durumda Türkiye'nin tarafsız bir politika izlemesi oldukça güçtür.
- 4- 7 Ekim'de Amerikan hükümet sözcüsü Irak'ın Gazze Savaşı'nın içerisine sürüklendiğini açıkladı. Irak'ın istikrarını koruması ve savaşa müdahil olmaması uyarıları açık bir şekilde Irak'ın olası Amerikan üstlerine ve İsrail'e saldırılarda bulunması durumunda ABD'nin sessiz kalmayacağı anlamına gelmektedir. Bu durum Irak'ta yeni çatışmalar ve istikrarsızlıkları beraberinde getirecektir. Yaşanan çatışmalar Türkiye'yi sıcak bir çatışmanın içerisine sürükleyebilir.

- 5- Öte yandan Savaşın cephelerinin genişlemesi milyonlarca insanın zorla göç etmesine yol açacaktır. Çatışmalardan kaçan siviller kendileri ve aileleri için daha güvenli ülkelere göç etmeye yöneleceklerdir. Türkiye doğrudan askeri çatışmalara müdahil olmasa da çatışmalardan kaynaklı milyonlarca yeni göçmenin sınırlarına akın etmesi durumunda önleyici tedbirler almak zorunda kalabilir. Önleyici tedbirlerin başında ise sınır ötesinde güvenli bölgeler oluşturulması dahil birçok opsiyonun gözden geçirilmesi zorunluluğu doğacaktır. Milyonlarca göçmenin Türkiye'ye yönelmesi bile başlı başına bir güvenlik sorununa yol açacaktır.
- 6- İsrail'in nükleer füze başlıklarına sahip olduğu bilinmektedir. İsrail'in elindeki nükleer silahları Suriye'ye veya İran'a karşı kullanması bölgedeki demografik değişimi hızlandıracaktır. Aynı zamanda sınır değişimlerine de yol açabilir. Türkiye'nin Ortadoğu'da yaşanacak nükleer saldırılardan etkilenmeyeceğini öne sürmek oldukça güçtür.
- 7- İsrail'in İran'ın nükleer tesislerini vurması durumunda ortaya çıkacak olan nükleer sızıntı yalnızca İran'ı değil tüm bölgeyi etkileyecektir. Nükleer tesislerin vurulması bile başlı başına Türkiye için bir güvenlik sorununa yol açacaktır.
- 8- Türkiye İslam dünyasının saygın bir ülkesi olmasının yanı sıra tarihsel olarak yüzyıllarca Kudüs ve Mescidi Aksa'nın koruyucu gücü olmuştur. Mescidi Aksa'nın yıkılmasına yol açacak her türkü saldırının doğrudan Türkiye'yi de etkileyeceği açıktır.
- 9- İsrail'in bölgede haritaları değiştirme yönündeki adımlarının yalnızca Filistin toprakları ile ilgili bir amaç olduğunu ileri sürmek gerçekçi değildir. Netanyahu'nun Gazze Savaşı'nın ilk günlerinde ifade ettiği "Hamasa verecekleri yanıtın Ortadoğu'da dengeleri değiştireceği" ne yönelik sözlerinin yalnızca bir slogandan ibaret olduğuna inanmak gerçekçi değildir. İsrail'in kurmak istediği yeni Ortadoğu dengesinin Türkiye açısından bir tehdit olmadığını ileri sürmek, radikal sağcı İsrail yönetimini tanımamak anlamına gelmektedir.
- 10- Son olarak İsrail'in, Dünya'da sınırları net bir şekilde belli olmayan, dinamik sınırlar teorisi ile hareket eden ve Vadedilmiş Toprakları kendisi açısından bir hak olarak tanımlayan bir ülke olduğunu not etmemiz gerekir. Vadedilmiş Topraklarının sınırları belirsiz olmakla birlikte Nil ve Fırat arasındaki bölgenin içerisinde Türkiye'nin bir kısmının olduğu açıktır. İsrail'in irrasyonel dış politika ve söylemleri Türkiye açısından bir tehdit olarak tanımlanabilir.

Sonuç olarak İsrail'in askeri olarak doğrudan Türkiye'ye bir tehdit oluşturması güç olmakla birlikte yukarıda saydığımız faktörler dikkate alındığında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ifadelerinin ne kadar gerçekçi ve somut olgular üzerine inşa edildiği daha iyi anlaşılmaktadır.

İsrail Saldırganlığı Türkiye Açısından Bir Tehdit Midir?

Av. Samir Altunkaynak

FMSC

Forced Migration Studies Centre

www.fmstudies.org